

دانشکده پیراپزشکی

ترم مهر ۱۴۰۵-۱۴۰۴

عنوان درس: اصول و مقررات اخلاق حرفه ای فناوری اطلاعات سلامت **مخاطبان:** دانشجویان ترم سوم کارشناسی ارشد فناوری اطلاعات سلامت

تعداد واحد: ۱ واحد (نظری) (۱۰۰٪ سهم استاد) **ساعت پاسخگویی به سوالات فراگیر:** روزهای دوشنبه ۱۲-۱۴

زمان ارائه درس: ساعت ۱۶-۱۴، روزهای دوشنبه، نیمسال اول ۱۴۰۵ - ۱۴۰۴

مدرس: سمیه پایدار، دکتری مدیریت اطلاعات سلامت **پیش نیاز:** ندارد

هدف کلی درس: آشنایی دانشجویان با نقش‌ها، ارزش‌های حرفه‌ای و تعهدات اخلاقی در حوزه فناوری اطلاعات سلامت

اهداف کلی جلسات:

۱. آشنایی با کلیات اخلاق حرفه‌ای، تعاریف پایه (حریم خصوصی، محرمانگی، امنیت) و نقش‌های حرفه‌ای در فناوری اطلاعات سلامت.
۲. بررسی اصول و شرایط جمع‌آوری، استفاده و افشای اطلاعات سلامت.
۳. بررسی اصول دسترسی، نگهداری و مسئولیت‌های نهایی اطلاعات سلامت.
۴. آشنایی با الزامات سازمانی، کنترل دارایی‌ها و امنیت منابع انسانی در سیستم اطلاعات سلامت.
۵. آشنایی با الزامات امنیت فیزیکی، مدیریت ارتباطات و کنترل دسترسی به اطلاعات سلامت.
۶. آشنایی با الزامات امنیت توسعه و نگهداری سیستم‌ها، اصول و کدهای اخلاق حرفه‌ای مدیریت اطلاعات سلامت.
۷. بررسی فرآیند انجام پرونده پزشکی، قوانین نگهداری و مستندسازی و استانداردهای کدگذاری اخلاقی.
۸. بررسی قوانین حاکم خاص (پذیرش اورژانسی، افشای اسرار، جعل گواهی و ...).

اهداف ویژه به تفکیک اهداف کلی هر جلسه:

هدف کلی جلسه اول: آشنایی با کلیات اخلاق حرفه‌ای، تعاریف پایه (حریم خصوصی، محرمانگی، امنیت) و نقش‌های حرفه‌ای در فناوری اطلاعات سلامت.

اهداف ویژه:

- مفهوم اخلاق حرفه‌ای را در حوزه سلامت تعریف کند.
 - تفاوت مفاهیم حریم خصوصی، محرمانگی و امنیت اطلاعات را توضیح دهد.
 - نقش‌ها و مسئولیت‌های حرفه‌ای یک متخصص فناوری اطلاعات سلامت را نام ببرد.
 - اهمیت رعایت اصول اخلاقی را در مدیریت اطلاعات سلامت با یک مثال شرح دهد.
- هدف کلی جلسه دوم:** بررسی اصول و شرایط جمع‌آوری، استفاده و افشای اطلاعات سلامت.

اهداف ویژه:

- شرایط اخلاقی و قانونی جمع‌آوری اطلاعات سلامت بیماران را نام ببرد.
- اصول صحیح استفاده و بهره‌برداری از اطلاعات سلامت را شرح دهد.
- موارد مجاز و غیرمجاز افشای اطلاعات سلامت به شخص ثالث را تشخیص دهد.
- مفهوم رضایت آگاهانه (Informed Consent) و نقش آن در افشای اطلاعات را توضیح دهد.

هدف کلی جلسه سوم: بررسی اصول دسترسی، نگهداری و مسئولیت‌های نهایی اطلاعات سلامت.

اهداف ویژه:

- اصول کنترل دسترسی بر اساس قاعده "نیاز به دانستن" (Need to Know) را تعریف کند.
 - مدت زمان قانونی نگهداری انواع مختلف پرونده‌های پزشکی را در ایران بیان کند.
 - مسئولیت‌های نهایی (Accountability) متولیان اطلاعات سلامت را تشریح کند.
 - پروتکل‌های امنیت نابودی اطلاعات سلامت پس از پایان زمان نگهداری را شناسایی کند.
- هدف کلی جلسه چهارم:** آشنایی با الزامات سازمانی، کنترل دارایی‌ها و امنیت منابع انسانی در سیستم اطلاعات سلامت.

اهداف ویژه:

- اجزای اصلی یک سیاست امنیتی سازمانی برای اطلاعات سلامت را فهرست کند.
 - روش‌های طبقه‌بندی دارایی‌های اطلاعاتی (محرمانه، داخلی، عمومی) را توضیح دهد.
 - نقش قراردادهای محرمانگی (NDA) با کارکنان و پیمانکاران را تحلیل کند.
- هدف کلی جلسه پنجم:** آشنایی با الزامات امنیت فیزیکی، مدیریت ارتباطات و کنترل دسترسی به اطلاعات سلامت.

اهداف ویژه:

- کنترل‌های امنیت فیزیکی مورد نیاز در اتاق سرور یا آرشیو پرونده‌ها را نام ببرد.
 - خطرات امنیتی در مدیریت ارتباطات شبکه (مانند ایمیل) را شناسایی و راه‌های کاهش آن را پیشنهاد کند.
 - انواع روش‌های احراز هویت (Authentication) برای کنترل دسترسی به سیستم را مقایسه کند.
 - اهمیت ثبت و مانیتورینگ لاگ‌ها (Logs) برای ردیابی دسترسی‌ها را توضیح دهد.
- هدف کلی جلسه ششم:** آشنایی با الزامات امنیت توسعه و نگهداری سیستم‌ها، کدهای اخلاق حرفه‌ای مدیریت اطلاعات سلامت.

اهداف ویژه:

- ملاحظات اخلاقی در چرخه توسعه و استقرار سیستم‌های اطلاعات سلامت را بیان کند.
 - مفاد اصلی یک کد اخلاق حرفه‌ای (Code of Ethics) برای متخصصان این حوزه را مرور کند.
 - تناقضات اخلاقی احتمالی که ممکن است در محیط کار با آن روبرو شود را تشخیص دهد.
 - راهکارهای حل تعارض در مواجهه با یک معضل اخلاقی را پیشنهاد کند.
- هدف کلی جلسه هفتم:** بررسی فرآیند انجام پرونده پزشکی، قوانین نگهداری و مستندسازی و استانداردهای کدگذاری اخلاقی.

اهداف ویژه:

- فرآیند صحیح تکمیل، تصحیح و نگهداری پرونده پزشکی را شرح دهد.
 - تفاوت قوانین نگهداری پرونده در ایران و حداقل یک کشور دیگر را مقایسه کند.
 - اصول مستندسازی صحیح و جلوگیری از مستندسازی غلط را توضیح دهد.
 - اصول استانداردهای کدگذاری اخلاقی (Standards of Ethical Coding) را رعایت کند.
- هدف کلی جلسه هشتم:** بررسی قوانین حاکم خاص (پذیرش اورژانسی، افشای اسرار، جعل گواهی و ...).

اهداف ویژه:

- تکالیف قانونی مراکز درمانی در قبال پذیرش بیماران اورژانسی را بیان کند.
- پیامدهای قانونی و اخلاقی جعل، تزویر و صدور گواهی خلاف واقع را تحلیل کند.
- محدودیت‌ها و مجوزهای افشای اسرار بیمار در دادگاه را تشخیص دهد.

منابع:

1. McWay DC. Legal and Ethical Aspects of Health Information Management. Cengage Learning: Last Edition
۲. Harman LB, Cornelius F, Ethical Health Informatics: Challenges and Opportunities. Jones & Bartlett Publishers; Last Edition.

روش تدریس: سخنرانی، پرسش و پاسخ، ارائه کنفرانس در کلاس

وسایل آموزشی: وایت برد، پروژکتور، کامپیوتر، سامانه نوید

سنجش و ارزشیابی

آزمون	روش	سهم از نمره کل (بر حسب درصد)	تاریخ	ساعت
انجام تکالیف	پرسش و پاسخ	۱۰٪	طول ترم	
ارائه پروژه کلاسی	ارائه کنفرانس	۲۰٪		
آزمون پایان ترم	آزمون کتبی	۷۰٪	پایان ترم	طبق برنامه امتحانات

مقررات کلاس و انتظارات از دانشجو:

- دانشجویان بایستی سر ساعت مقرر، در کلاس حضور داشته باشند.
- ارسال به موقع تکالیف در نمره پایانی دانشجو موثر است.
- قبل از شروع هر جلسه، دانشجویان باید مطالب مربوط به جلسه قبل را مرور کرده، تمرینات اضافی ارائه شده را درک نموده و انجام دهند و با آگاهی در کلاس حضور داشته باشند.
- در صورت سه جلسه غیبت غیرموجه، دانشجو دیگر حق حضور در کلاس و امتحان پایان ترم را نداشته و بایستی درس را حذف نماید.
- استفاده از موبایل در کلاس ممنوع می باشد.

آیا این طرح درس برای اولین بار تدوین شده: ☐ بله ☒ خیر

تاریخ تحویل: ۱۴۰۴/۰۷/۰۸

نام و امضای مدرس: دکتر سمیه پایدار

تاریخ ارسال:

نام و امضای مدیر گروه: دکتر علی محمدی

تاریخ ارسال::

نام و امضای مسئول EDO دانشکده: آقای توحیدی نیا

جدول زمانبندی درس: اصول و مقررات اخلاق حرفه ای فناوری اطلاعات سلامت

روز و ساعت جلسه: دوشنبه ۱۶-۱۴

جلسه	تاریخ	موضوع هر جلسه	مدرس
۱	۱۴۰۴/۰۷/۰۱	آشنایی با کلیات اخلاق حرفه ای، تعاریف پایه (حریم خصوصی، محرمانگی، امنیت) و نقش های حرفه ای در فناوری اطلاعات سلامت.	دکتر پایدار
۲	۱۴۰۴/۰۷/۰۸	بررسی اصول و شرایط جمع آوری، استفاده و افشای اطلاعات سلامت.	

	بررسی اصول دسترسی، نگهداری و مسئولیت‌های نهایی اطلاعات سلامت.	۱۴۰۴/۰۷/۱۵	۳
	آشنایی با الزامات سازمانی، کنترل دارایی‌ها و امنیت منابع انسانی در سیستم اطلاعات سلامت.	۱۴۰۴/۰۷/۲۲	۴
	آشنایی با الزامات امنیت فیزیکی، مدیریت ارتباطات و کنترل دسترسی به اطلاعات سلامت.	۱۴۰۴/۰۷/۲۹	۵
	آشنایی با الزامات امنیت توسعه و نگهداری سیستم‌ها، کدهای اخلاق حرفه‌ای مدیریت اطلاعات سلامت.	۱۴۰۴/۰۸/۰۶	۶
	بررسی فرآیند انجام پرونده پزشکی، قوانین نگهداری و مستندسازی و استانداردهای کدگذاری اخلاقی.	۱۴۰۴/۰۸/۱۳	۷
	بررسی قوانین حاکم خاص (پذیرش اورژانسی، افشای اسرار، جعل گواهی و ...).	۱۴۰۴/۰۸/۲۰	۸